

Lyft språken! – en språkmedveten småbarnspedagogik

Väggkarta för en lyckad process

24.1.2019

Siv Saarukka

- **Pedagogisk dokumentation som stöd för barnets språkutveckling**
- Genom den **pedagogiska dokumentationen**, som utgör grunden för planeringen av verksamheten, blir barnens kunskaper och färdigheter, intressen och behov synliga. Dokumentationen ger också information om barngruppens verksamhet på ett konkret och mångsidigt sätt.

UBS:

Förslag på diskussionsfrågor

(Anordnaren tar bort och/eller lägger till diskussionsfrågor enligt eget behov)

Hur långt har vi kommit med att använda **pedagogisk dokumentation** som stöd för barnens språkutveckling?

Vilka **verktyg** har vi för att följa upp och dokumentera barnets språkutveckling?

Hur kan vi utveckla verksamheten med hjälp av den information som den pedagogiska dokumentationen ger?

På vilket sätt är barnen delaktiga i dokumentationsprocessen?

Hur kan pedagogisk dokumentation om barnets språkutveckling fungera som ett stöd för dialogen mellan vårdnadshavarna och personalen?

På vilket sätt kan vi förändra våra rutiner för att bättre kunna följa med barnets språkutveckling?

Utrymme för flera diskussionsfrågor.

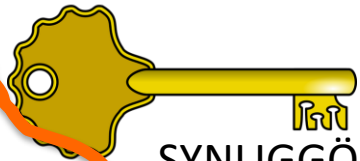
HURUDANT VERKTYG
VILL NI FOKUSERA PÅ I
HANDLINGSPLANEN FÖR ATT
KONKRETISERA

PEDAGOGISK DOKUMENTATION?

OBEROENDE AV VERKTYG HAR MAN
HJÄLP AV EN VÄGKARTA FÖR ATT
TA FRAM EN HANDLINGSPLAN

SAMORDNA

SYNLIGGÖRA

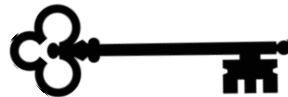
SAMPLANERING

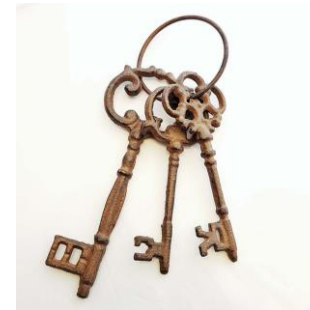
SAMTAL

STRATEGI

STRUKTUR

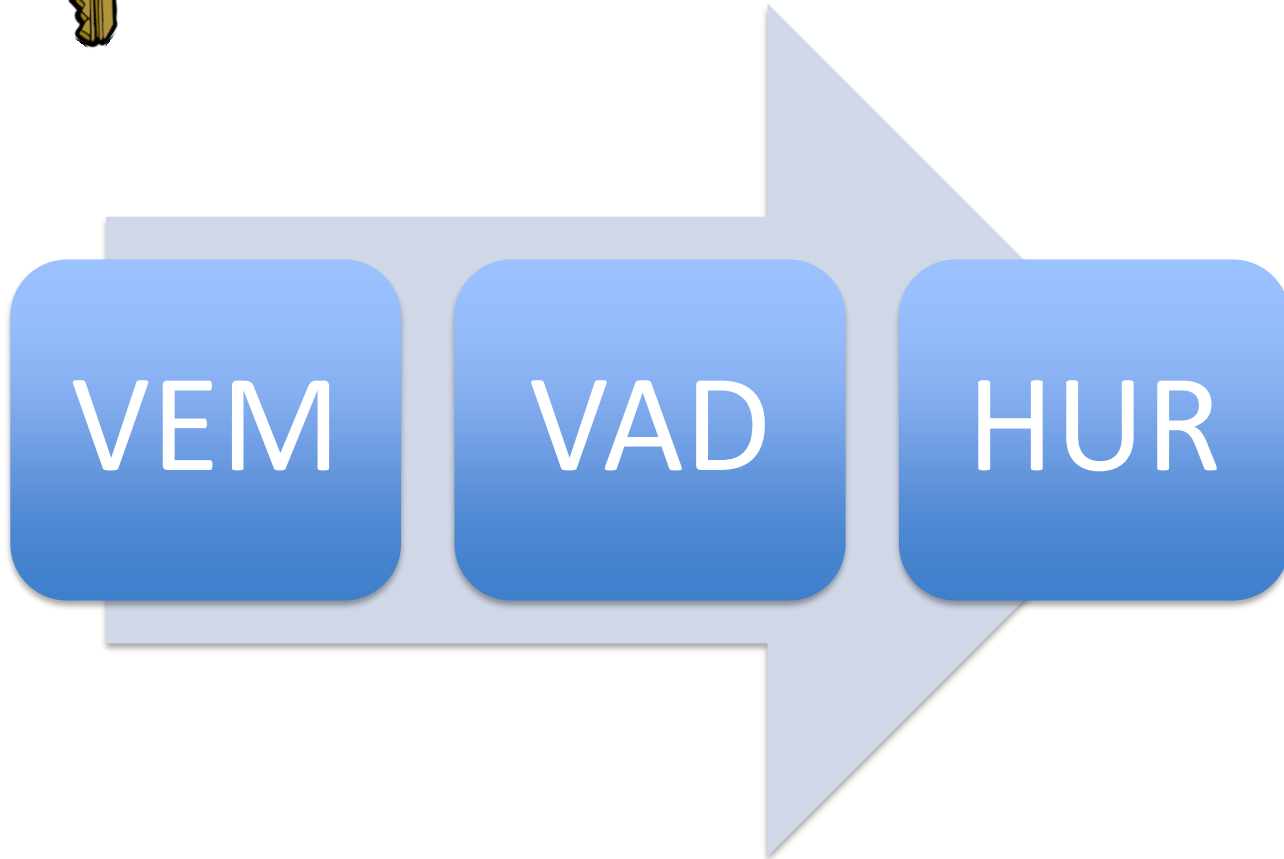
SAMARBETE

SPRÅKMEDVETEN

SMÅBARNSPEDAGOGIK

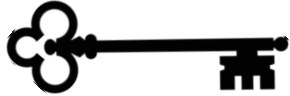
STRATEGI

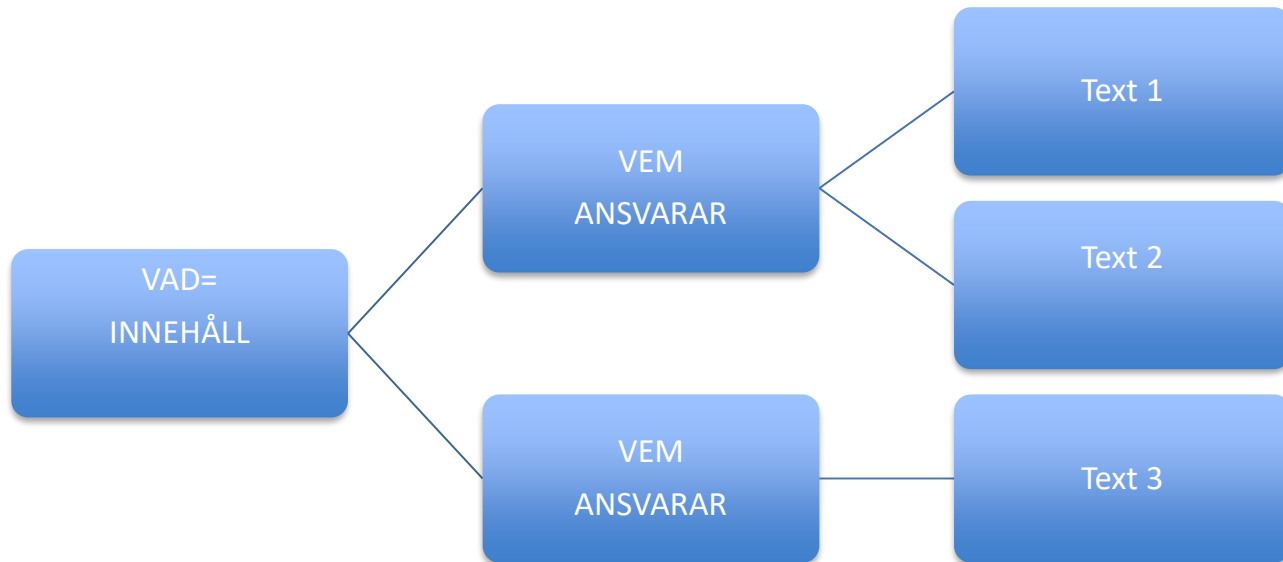
VEM

VAD

HUR

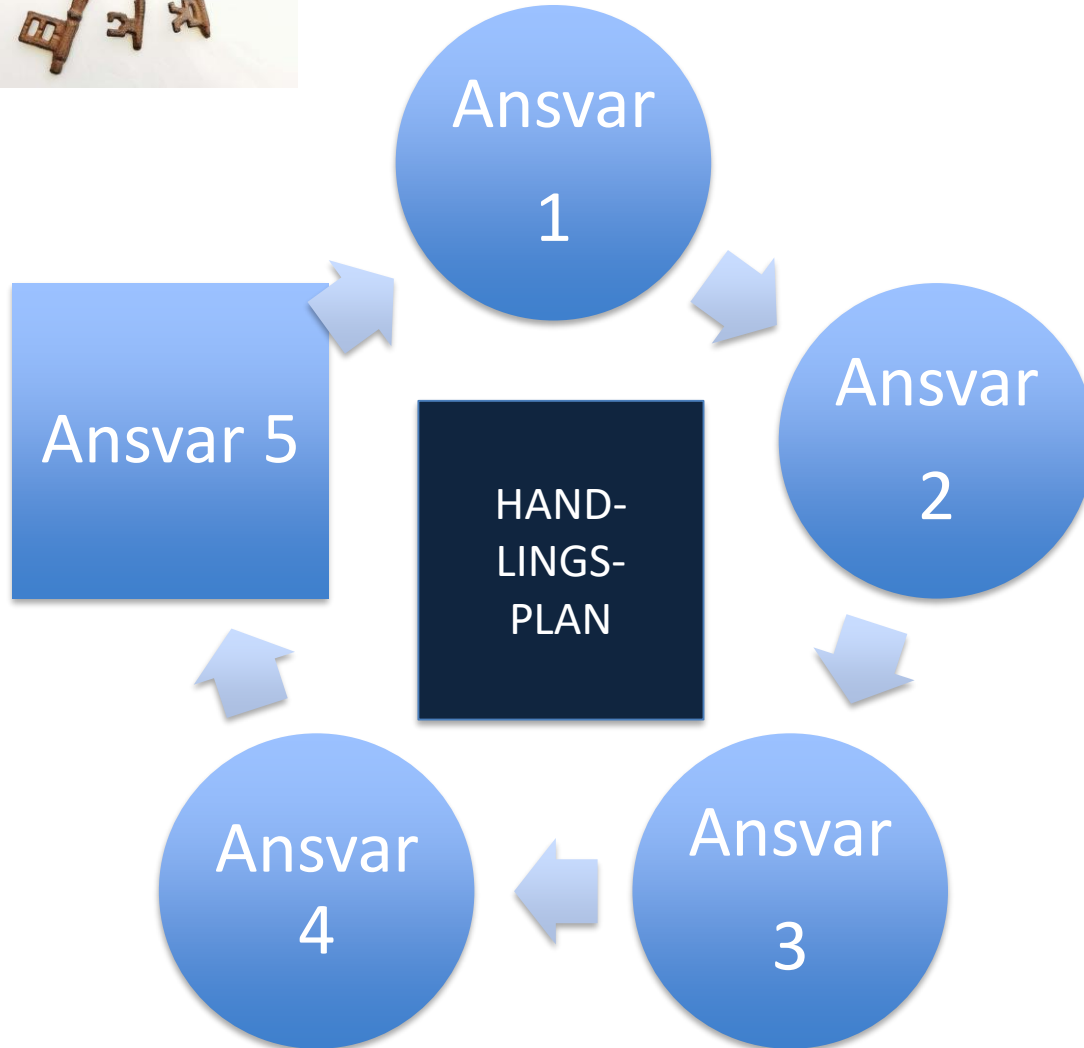

STRUKTUR

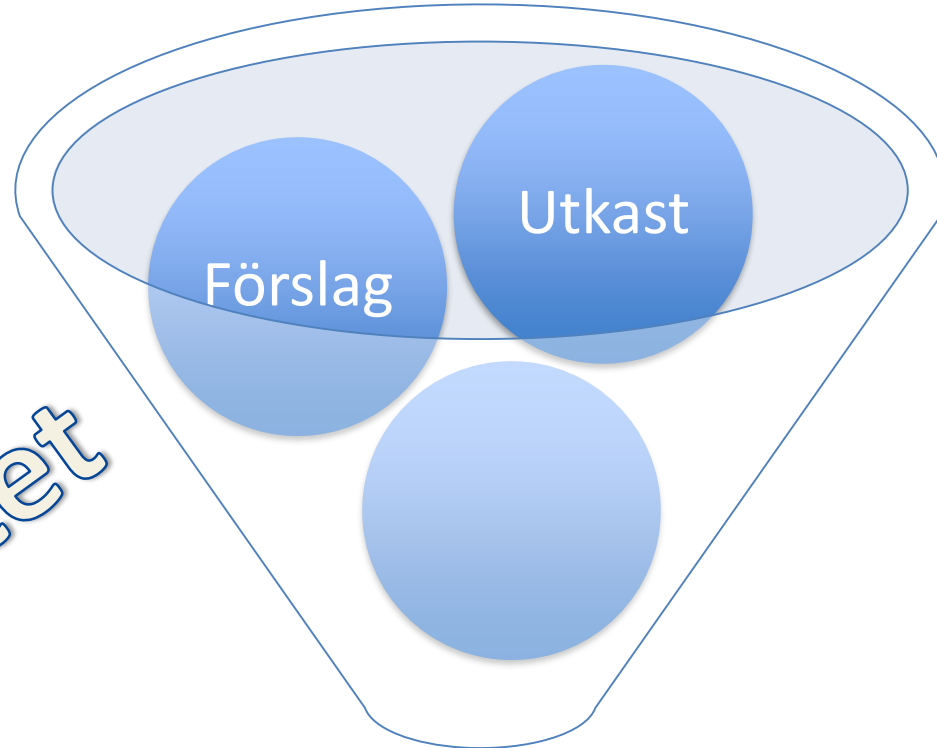
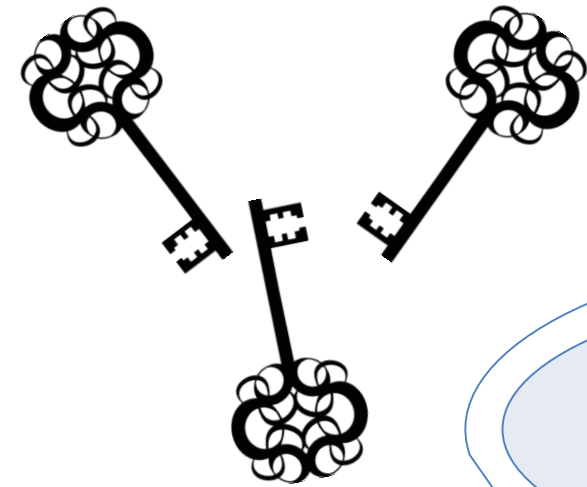

SAMARBETE

SAMTAL

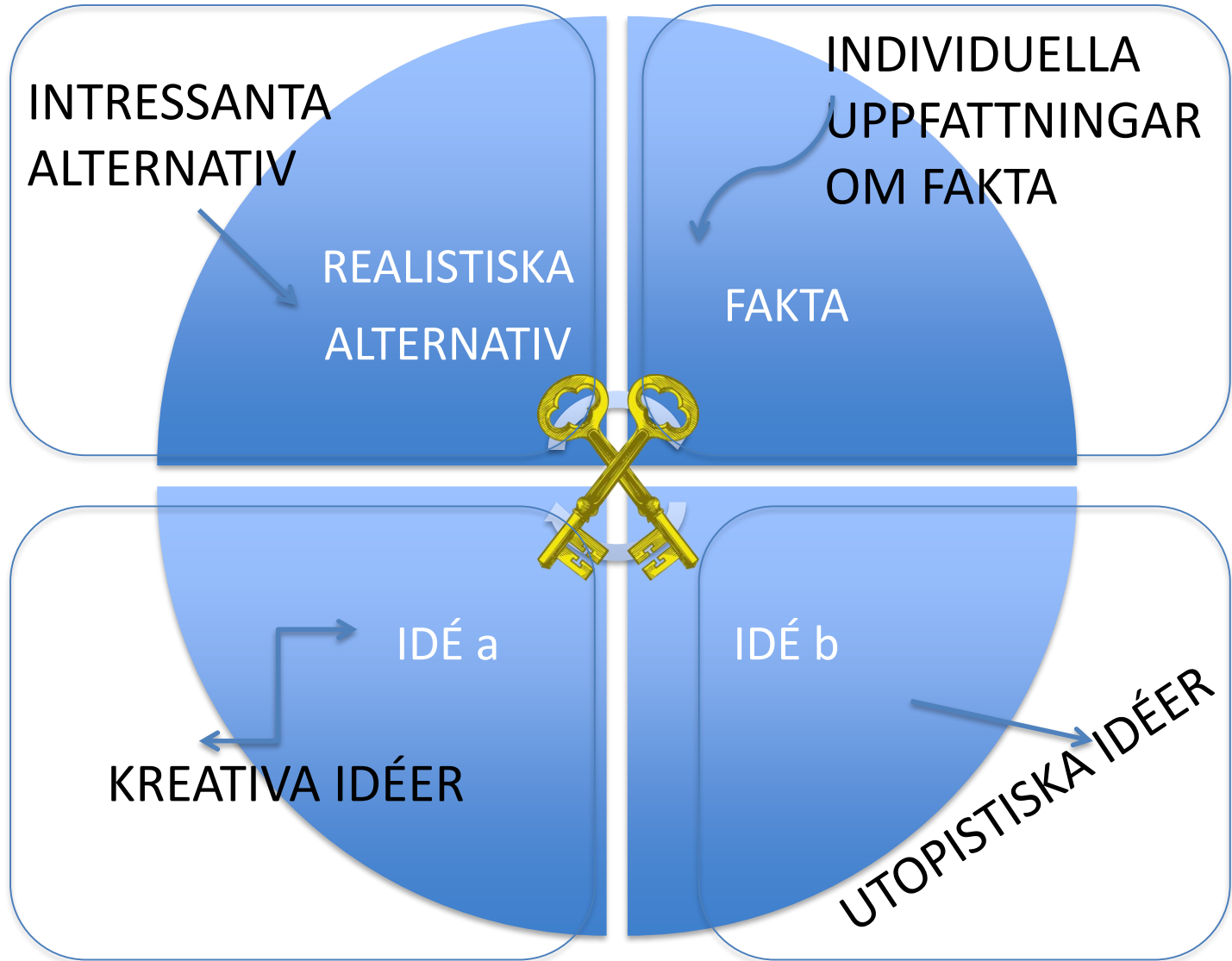

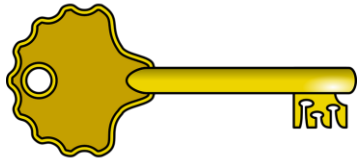
kreativitet

SAMTAL- DISKUSSION-DIALOG

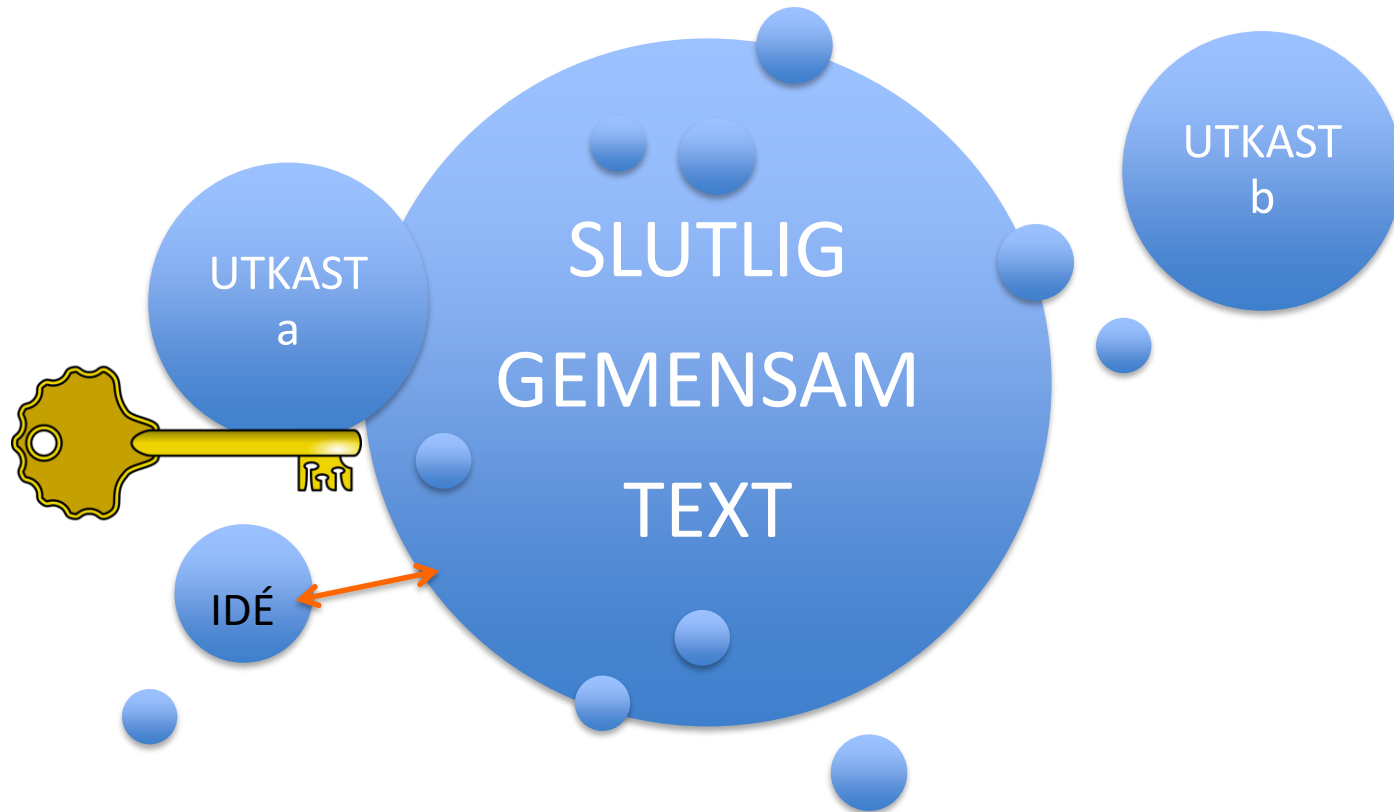
Text som utformats gemensamt

SAMPLANERING

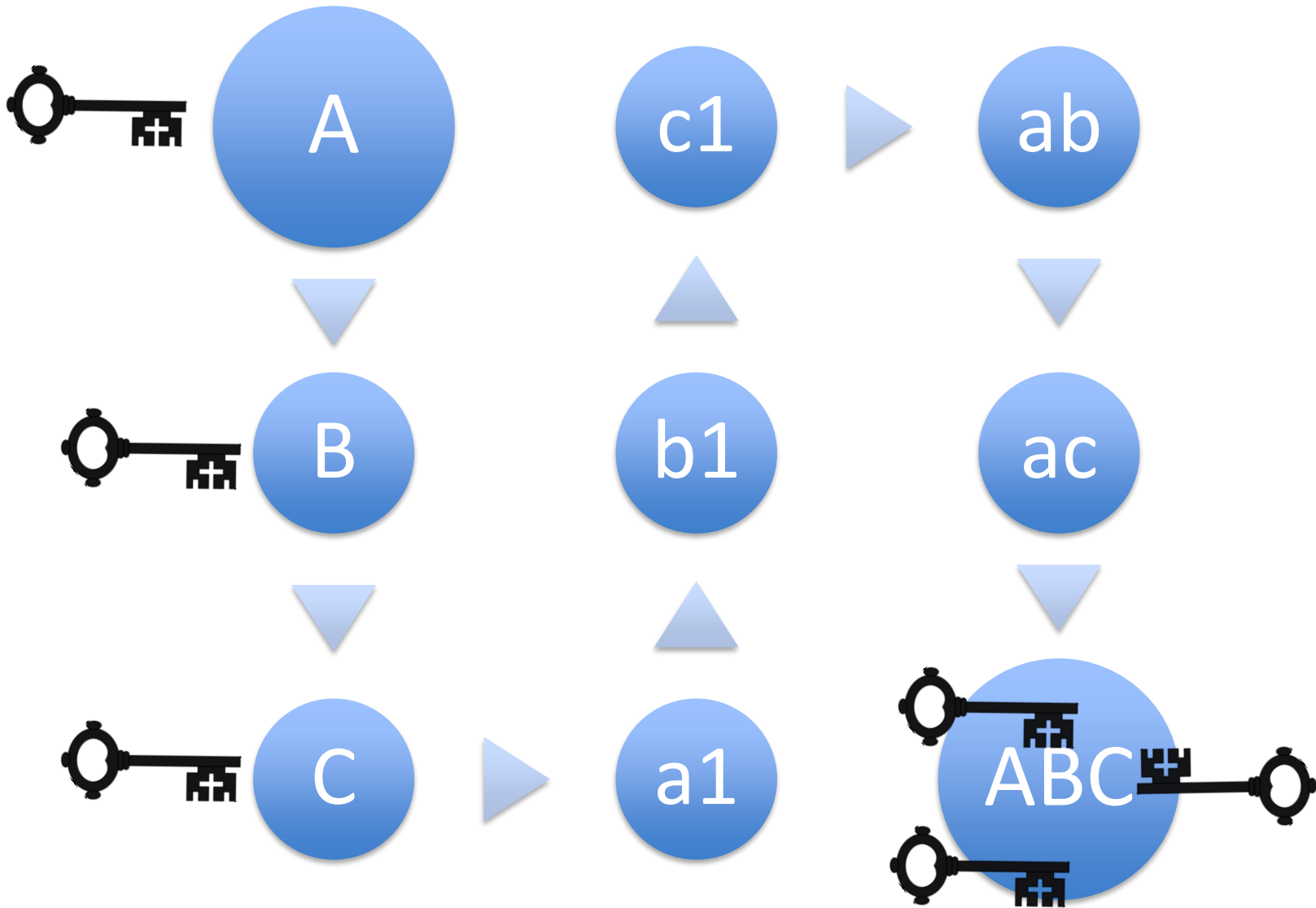

SYNLIGGÖRA

SAMORDNA

Om barns lärande i småbarnspedagogiken

- Utveckla en bred social kompetens,
- Utveckla en kommunikativ kompetens
- Utveckla förståelse för olika företeelser
- Utveckla en vilja att lära
- Utveckla barnets tro på sig själv

..om lärande

Dokumentation är ett reflekterande förhållningssätt till praktiken, med syfte att synliggöra barnens arbete och kunskapsskapande för dem själva.

Genom att **dokumentera** vad barnen gör och vad pedagogen gör tillsammans med barnen ökar pedagogen sin medvetenhet om följderna av de egna handlingarna. På så sätt blir det ett underlag för att förändra och utveckla det egna arbetet.

Ett reflekterande arbetssätt innebär att tillvarata och bygga vidare på beprövade erfarenheter.

Dokumentationen är ett medel för att knyta samman teori och praktik. **I dialog om dokumentationen sker utveckling.** (Barsotti 1999)

..lärande och kommunikation

Barnen kan **kommunicera sin kunskap och sina erfarenheter** till pedagogen via bilder, målningar, uttalanden mm.

Barnen kommunicerar till pedagogen sina tankar och erfarenheter.

Pedagogen dokumenterar och kan läsa upp för barnen vad de sagt gången innan, så att barnen se sina egna tankar igen och kan fortsätta sitt reflekterande.

Pedagogen kan också visa bilder av barnen när de arbetar eller låta barnen titta på sina teckningar, samt inbjuda till samtal och reflektion omkring den händelse som fotografiet visar.

..om reflektion

Reflektion är människans överläggning med sig själv och i samspel med omgivningen.

Reflektion från latinska ordet *flectere* som betyder *vända, styra, rikta*. Förstavelsen *re-* betyder tillbaka

Barns förmåga till problemlösning förbättras om de får möjlighet till reflektion.

Epstein (2003) skriver att reflektion är detsamma som att minnas med analys

Om man engagerar barnen i reflektion så hjälper man dem att bli medvetna om sina lärandeprocesser.

Reflektion stöttar kunskapen så att det leder till framtida förutsägelser och utvärderingar.

..om barn och reflektion

För att barn skall lära och reflektera över något krävs det att de är engagerade och intresserade av innehållet.

Därför måste innehållet vara meningsfullt för barnen

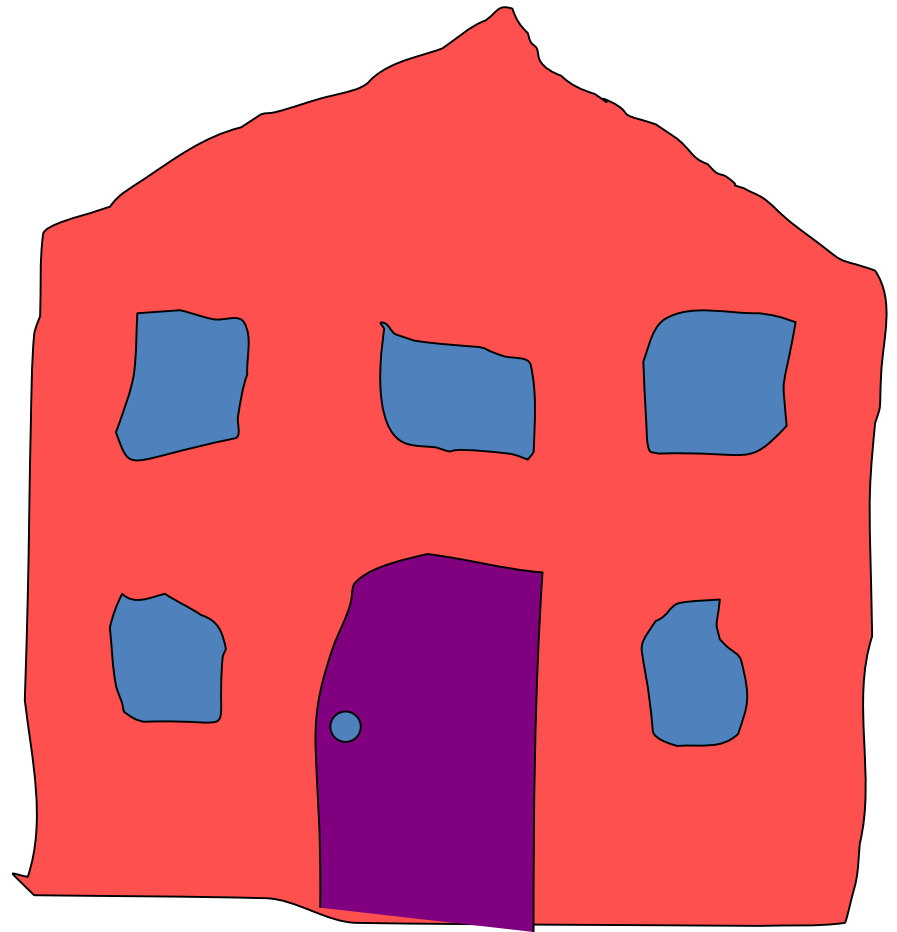
PORTFOLION bidrar till att synliggöra barnets lärande i verkliga situationer. Barnets yttrande om sitt lärande är viktiga: "*Förr kunde jag inte, men nu kan jag*"

Portfolion visar framsteg och lärande.

Portfolioarbete är till för att synliggöra det osynliga

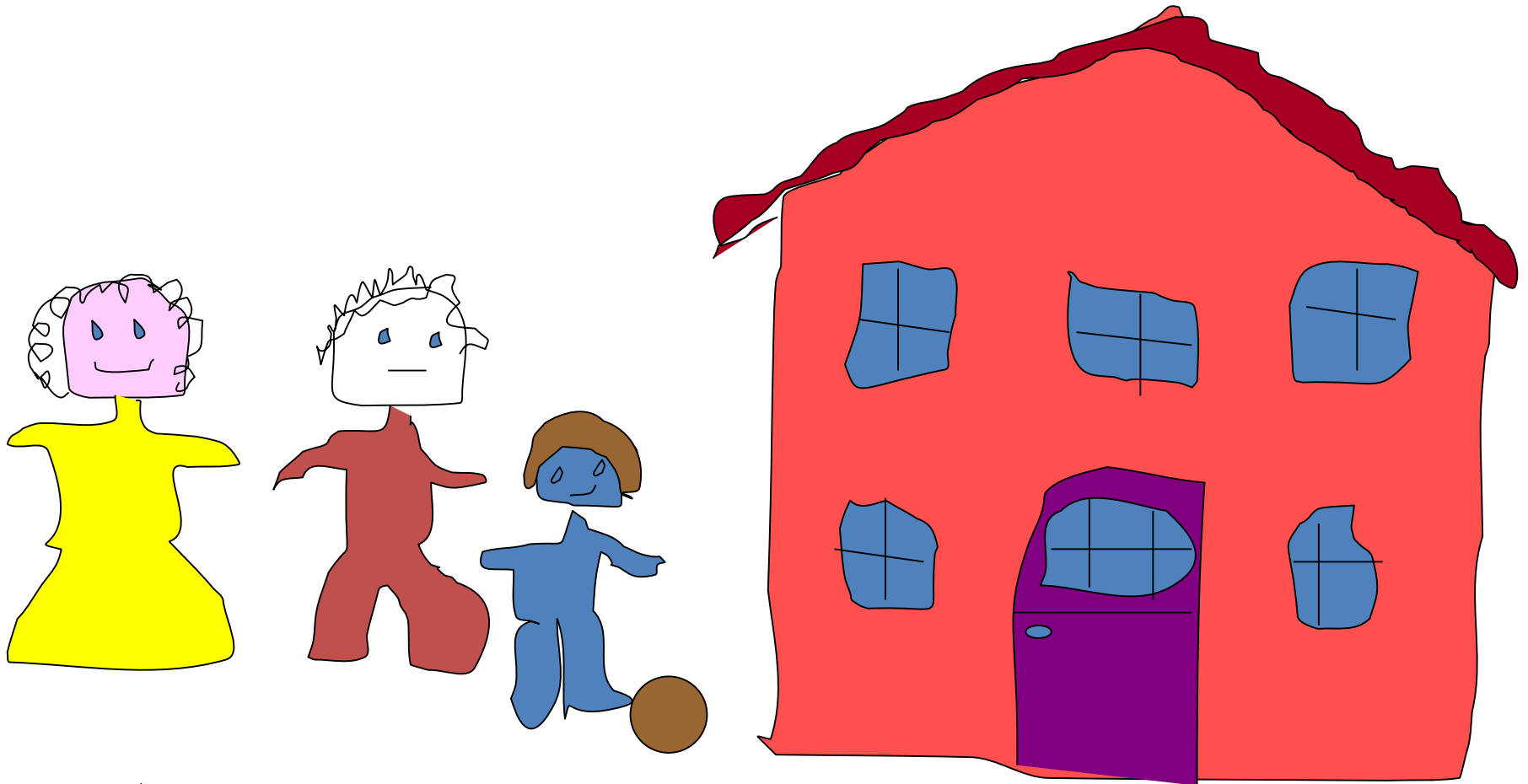
PORTFOLIO I VÅR KUNSKAPSSYN

- Är barnets upplevelser viktiga?
- Har vi klart för oss syftet med portfolio?
- För det lilla barnet måste en vuxen vara språkröret.
- Individuell ”rapport” om varje barn
- Vuxna måste även reflektera över sitt tänkande o. sin undervisning = Lärarportfolio

JONA 4

20.9.2018

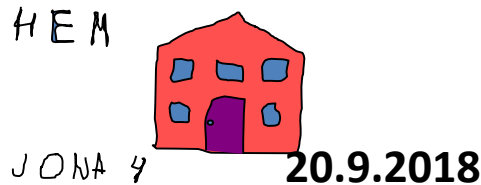

J O N A 4

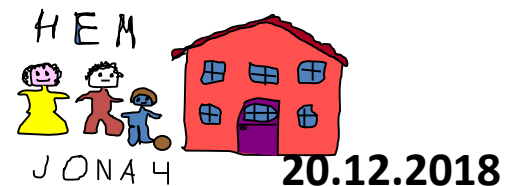
20.12.2018

Jona kan beskriva sin utveckling: språket, gestaltningen, helheten har utvecklats

- BILD 1   20.9
- Huset
- Fönstren
- Bokstäverna

- Bild 2   20.12
- ...+ taket
- ...+ fönsterrutor
- ...+ familjen
- ...+ raka streck

Portfolions innehållsområden (a)

- Jag
- Jag och andra (social utveckling)
- Jag i daghem/förskola (tala, lyssna, leka, mm)
- Jag rör på mej (motorisk utveckling)
- Jag lär ord, mängd, form, (helhetsutveckling)

Portfolions innehållsområden (b)

- JAG
- JAG TYCKER OM
- MITT HEM
- MINA VÄNNER
- MINA LEKSAKER
- JAG KAN
- JAG VET

DEN PEDAGOGISKA MILJÖN

- Utmaningar i arbetet
- Atmosfär av frihet
- Ömsesidigt förtroende
- Lekfullhet
- Konstruktiva debatter
- Fruktbara konflikter
- Risktagande

INBJUDER TILL PEDAGOGISK DOKUMENTATION
FÖR BARNETS SPRÅKUTVECKLING

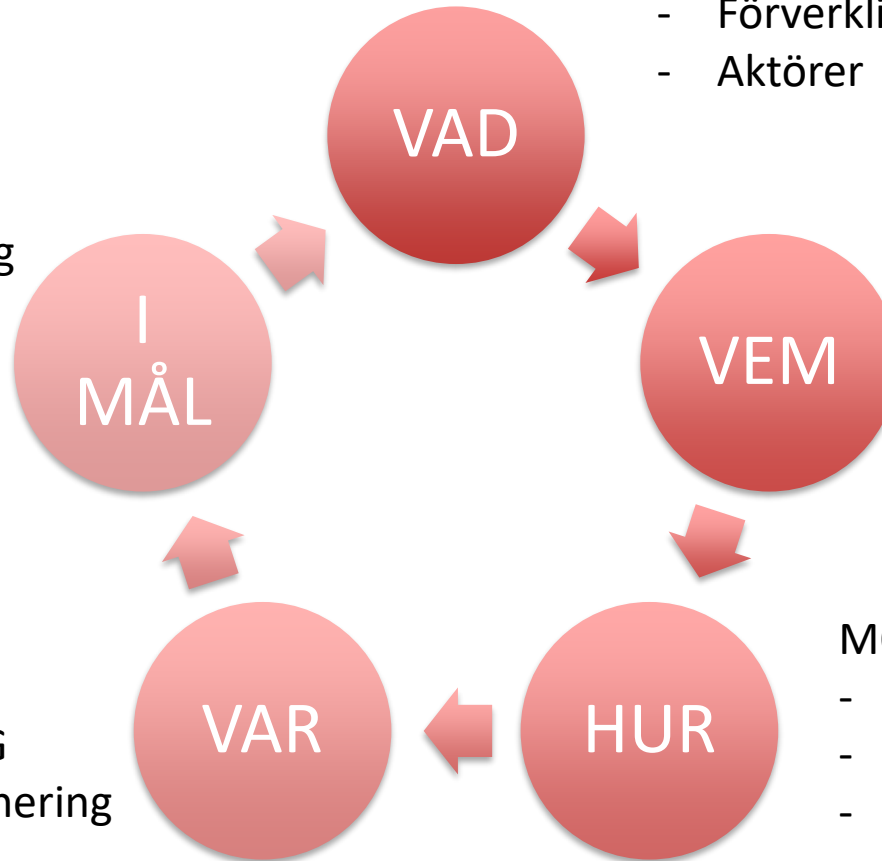
Att planera och organisera...

UTVÄRDERING

- Självvärdering
- Kamratrespons
- Metodutvärdering
- Dokumentation

ORGANISERING

- Uppgiftsplanering
- Lärmiljöer
- Grupper
- Ansvar

KARTLÄGGNING

- Planering-MÅL
- Förverkligad situation
- Aktörer

LÄRARENS ROLL
ELEVENS ROLL

MOTIVATION

- Vidga perspektiv
- Välja metod
- Välja aktiviteter
- Samarbete
- Kamratlärande